
Csabai László

FENYICSKA ÉS MATYUSA

1. Fenyicska türelmes (50 ósz)

Elindul a fazekaskorong, és a puha vályog táncba kezd Fenyicska ujjai alatt.

A nő szülőfalujában, Oljokminszkben élő jakut lányok oroszellenessége nem a Birodalom európai részéből beköltözők által hozott új ideológia és szokások miatti felháborodásból eredt. Őket az orosz gyévocskák karcsú dereka, hosszú nyaka dühítette. (Ami persze mágnesként vonzotta a jakut legényeket.) Fenyia aztán, egyetemistaként a Bálsojban megtapasztalhatta, mit képesek művelni ezek a szóke szláv balerina-lányok a testükkel.

És most ő ugyanazt műveli. Ha nem is az egész testével, de a kezével.

– Adjatok szabadságot a kezeteknek! A fejeteknél jobban tudja, hogyan kell a holt anyagot élővé formálni – mondta egyszer tanára és mentor-barátnője (egyetlen magyarországi barátnője) Kovács Margit, és akkor Fenyia megértette, a keramikus eufóriája, katarzisa az ujjbegyekben érzett bizsergés. És még azt, hogy az anyag kiégetésével nem a pillanatnak, a színpadon ülő kiválasztottnak, hanem ezredéveknek nyújtja át művészetét.

Kovács Margit a legutóbbi munkáját vizsgálva elragadtatással súgta neki a főiskola műhelyében:

– Fenyia, ha így folytatod, nem a munkáim miatt fog fennmaradni a nevem, hanem mert a tanárod voltam.

És Margit nem hazudik. Nem teheti. Hisz a barátnője.

A kapu nyikorogva kinyílik. Az ablak zárva, az autóbejárat feljebb van, onnan még egy nagy kanyart kell tennie a járműnek, hogy a villához érkezzen, Fenyicska mégis meghallja, ha nyitáskor nyikorognak az egymáshoz érő vaslemezek. Egy álma miatt:

A villa alatti atombiztos bunkerben ülnek. Kezükben pezsgő és zsíros kenyér. Ezt kapták fel a konyhaasztalról, amikor menekülni kellett. Bármilyen vastag is a plafon, hallják, ahogy az épületben randalíroznak, lövöldöznek a bitangok. Félve néznek a szűrő-szellőző rendszerre, de az nyugodt zúgással ontja az őszi erdő frissítően nedves illatát hozó levegőt. Tulajdon-

képpen minden kényelmük megvan itt, amit egy rabságban lévő kívánhat. Egészségügyi szoba, könyvtár, élelmiszerraktár, mosdófülke, tőzeges toalett. És parancsnoki iroda. Mert az ország vezetőjének még a földfelszín alá kerülve is irányítania kell az ország hajóját. És akkor robbanás. Felemelkednek a székek, s külön ők, a széken ülők. Hason fekve térnek magukhoz. A gyógyszeres tégelyek, az ivóvizés palackok, a sonkakonzervek még mindig egymást rezegtetik. A légszűrő berendezés egyre magasabb hangon zúg és lüktet. Mint a szaporábbá váló pulzus. A szétesett beton zárópanel roncsain zseblámpás, szürke lények mozognak. Kutya is van velük. Szürke kutya. Fenyicskáék már az étkező fala mögül lesik, ahogy a behatolók vasfűrészekkel veszik kezelésbe a rácsot és rajta a zárat. Még csak egy rudat hajlítanak ki, de a vezetőjük már préseli be magát a támadt résen. A lámpát az öklébe szorítva és homloka mellé tartva járja sorra a helyiségeket. Persze hamar megtalálja a rejtőzőket. És Fenyicskáék látják: Rajk az. Láthatóan megviselte a sírgödörben eltöltött idő, de a férges roncsolta arcbőrén is uralkodik a kárörvendő vigyor.

Nyikorogni kezd a bunker rácsos bejárata, mert közben sikerült teljesen széttroncsolni a zárját. Tódulnak be a szürke emberek és a kutyák. És a vas csak nyikorog és nyikorog... Az álom így ér véget, de a nyikorgást még sokáig, ébren is hallani.

Fenyicska szólt már a gondnoknak, hogy olajozza meg a nagykaput. Hiába, ez a valódi nyikorgás sem szűnik. Kicséréltethetné a bejáratot, de akkor el kellene mesélnie Matyusának az okot, vagyis hogy mit álmodott. És ezt nem akarja. Még rá is ráragasztaná a félelmet.

Matyusa Cadillacje, talán a kapunyikorgást szégyellve, már hangtalanul gurul be Fenyicska Chyrlere mellé. Egymás mellett két egymást szerető ember két szeretett és egymást szerető automobilja. Jelképet érez ebben az asszony. Az egész életükben jelképet érez. És büszke erre. De fél is emiatt. Tudja: a jelképek építeni, de rombolni is tudnak. És főleg okot szolgáltatni.

A ház (és az ország) ura leveti cipőjét, kabátját, kalapját, vált pár szót a házvezetőnővel, és bevonul a hálószobájába. Ami természetesen nem lehet azonos Fenyicska hálószobájával. Mert a nagyság helyet kíván. Fizikailag is. Alvás közben is. Igaz, régebben sokszor volt kivétel. Olyankor egymás karjában ébredtek. Még most is van ilyen. De egyre ritkábban.

Matyusa rádől az ágyára. A kis testet feldobja a jó rugózású fekhely, a férfi, ha gyakorolná, bukfencet is vethetne a levegőben. Most sóhajt, és egy percig sajnálja magát. (Nagyon érzékeny ember. És napközben ezt nem mutathatja ki, lecsapnának gyengeségére.)

Fenyicska kivárja a percet, aztán belép a szobába.

Köntösben. Ez fontos. Ez egy jelzés. Felhívás. Mert a köntös azonos az a kínai selyemköntőssel, amelyben először pillantotta meg őt Matyusa a Fenyőfácskában, a Moszkva környéki pártüdülőben. A nő tudja, ha ismét felveszi ezt a vörös alapon sárga és kék, kígyózó meg tüzet okádó sárkányokkal díszített ruhadarabot, megmozdul valami a férfiban. A fejében. A szívében. A gyomrában. Néha lejjebb is.

(Azon a gyönyörű-végzetes délutánon Matyusa Vas Zoltánnal sétált az üdülőben. A két hős, miután '48-as honvédszászlókért cserébe kiadta őket a Horthy-Magyarország, a barvihai pártszanatóriumban átestek egy alapos kivizsgáláson, majd a Fenyőfácskába mentek aktívan kipihenni tizenöt év – a szegedi Csillagban eltöltött – passzív, kimerítő pihenését. A munkásmozgalom mártír-szupersztárjainak rögtön nagy híre kerekedett. Vas Zoltán ezt arra használta fel, hogy sorra lefektette az üdülő női személyzetét. Matyusa csak Kun Béla lányának meg Trockij unokahúgának csapta a szellet. Nem nagy elánnal. Csak éppen hogy megtapasztalja, milyen férfiként fellépni nők előtt.

Vas Zoltán akkor, séta közben ránézett a köntösben érkező, ferde szemű, kis jakut nőre, és gondolatban rögtön levetkőztette.

Matyusa akkor, séta közben ránézett a köntösben érkező, kövérkés, mosolygós szibériai nőre, és gondolatban rögtön felöltöztette.

Anyja ruháit adta rá. Meglepődött, mennyire hasonlít a nő a Mutterhoz. Aztán levette róla a göncöket, s elképzelte, milyen lehetne ennek a kis nőnek a mellei közé dugni a fejét, miközben a combját csapkodja. Fellelkesült ettől a képtől. Végül visszaadta rá a köpenyt. Így is igazán elragadó volt. Elhatározta, megismerkedik vele.)

Az ágyon térdelve nehezen éri át egymást a két korpulens ember. De ezen lehet segíteni. Nem derékmagasságban próbálkoznak, nem hasukat összenyomva ölelkeznek, hanem előre hajolnak, és ballal a másik jobb válla fölött, jobbal a másik bal válla alatt áthajolva találják meg tenyerükkel saját tenyerüket.

– Most! Itt! – mondja Fenyicska, pedig a nappali szeretkezést mindig is kerülték, mivel nevelt fiuk, Vologya vagy valamelyik háztartási alkalmazott bármikor megjelenhet.

– Pisilnem kell – feleli Matyusa, mert tényleg pisilnie kell. (Más ingertlenn nem érez.)

Az étkező asztalán sült jérce gőzölög. Szép sárgás a bőre, az ilyen tanyasi baromfi a saját zsírában is megsül. Jakutföldön főleg halat és rénszar-

vashúst ettek. A csirkehús ünnep volt. Lenin meg a Papa születésnapját és az Októberi Forradalmat tisztelték meg vele. Állítólag már Magyarországon is ünnep, ha csirke kerül az asztalra. Pedig érkezésükkor Fenyát meglepte, hogy a háborús dúlás ellenére az emberek csak módjával éheznek. A földosztás utáni második évben pedig megszűnt az éhínség. Ilyet el sem tudott képezni. „Ország éhezés nélkül? Mik vannak!”

Fenya a foga között rekedt csontszilánkokat piszkálja. Rosszak a fogai. Orvoshoz kéne menni, de azok közt sok a trumanista meg titoista ügynök. Akik az injekciós tűvel egy pillanat alatt bérgyilkossá tudnak átváltozni. Igaz, a Birodalomban is célszerű volt az áruló elvtársat méreginjekcióval a másvilágra küldeni. Délben kap egy kevéske ciánt a borscsba keverve, rosszul érzi magát, bemegy a kórházba, a belgyógyász perforációt állapít meg, és sürgős műtétet rendel el. A páciensnek beadják az altatóinjekciót. És soha többet nem ébred fel. Gyanúra nincs ok, hiszen aki már egyszer a műtőasztalra került, azzal bármi megtörténhet.

A Párt lelkiismerete is nyugodt lehet. Mindent megadott az elvtársának: pártlakás, pártétkezdé, pártkórház s végül párttemetés párttemetőben. Esetleg a Kreml falánál. Ha igazán jelentős elvtárs volt. (Bár akkor az árulása is súlyosabb. De arról persze nem tud a nép.)

Fenyicska nemrég orvos kezei közé került. A gyomra rakoncátlankodott. Az Üllői úti klinikán államfői fogadtatásban részesült. Ám ez sem mentette meg attól, hogy le kelljen vetkőznie. Szégyellte magát. Pedig Jakutföldön is divat az orosz fürdő. A belgyógyász főorvos végigtapogatta a testét, és a nő piros lett dühében. Az ő teste csakis a kedvesének jár. Behunyt szemmel túrt. A gyomorröntgenhez a gipszkását azonban végképp nem akarta meginni. Előköstolót kerítettek. – Bozse moj! Bozse moj! – hajtogatta hazafelé menet a limuzinban. Nem lett semmi baj. A gyomorpanaszai megszűntek, és a gipsz, visszagondolva, nem is volt rossz ízű. Vágyott újból inni belőle. A kalciuméhség egyszer már hatalmába kerítette. Amikor Ljovát hordta a szíve alatt. „Terhes volnék megint?” – futott át rajta a gondolat, s bár éppen menstruált, megpróbált hinni ebben. Nagyon szeretnének egy gyermeket, egy kis Matyusát. Mert van ugyan két fia, de egyikén sem tudja kiélni anyai ösztöneit.

Ljova, az első férjével közös gyermeke Moszkvában maradt, kollégiumban. Remélhetőleg katonatiszt lesz, mint az apja. Ez igen szép távlat. És esetleg mellékesen, titokban a politikai rendőrség ügynöke. Mint az apja. Ez is igen szép és jövedelmező (bár veszélyes) távlat. De hiába a kecsegtető jövő képei, ha fiának az arcát is csak képeken és képzeletben láthatja.

Ruharendezgetés, kertészkedés, scsifőzés közben néha megfélelkezik magáról, és simogatni kezdi a levegőt. Attól fél (és reméli is), egyszer beszélni kezd Ljova árnyképe. Imádkozik fiáért és magáért. Bár persze meggyőződéses kommunista, a sámánista-keresztény Jakutiában már megtanulta és megszokta, hogy a hitek és képzetek keveredhetnek egymással. Ahogy az oljokminszkiek is (amíg lehetett) egyformán áldoztak a templomban a Mindenhatónak, majd az erdőben a föld és a tűz szellemének, úgy Fenyá is őszinte hittel tiszteli Jézust, Lenint, a Papát. És persze Matyusát.

Fenyá másik fia Vologya. Együtt élnek. Szeme láttára teljesedik ki a fiú személyisége, értelme. Jól tanul, szófogadó. Engedi és vágyik Fenyá testi közellétére, és őszinteséggel, ragaszkodással viszonyozza a nő szeretetét, gondoskodását. Pedig vér szerinti kapcsolat nincs közöttük. Bár erről még képes is megfélelkezni az asszony. Arról viszont már nem, hogy a fiút nem a szabad választás és vágy, hanem a kényszer és büntudat hozta közéjük. (Vologya Hajnalkának, Matyusa Auschwitzban maradt húgának a gyermeke. Matyusa büntudatot érez, amiért ő megmaradt, míg három testvére odaveszett.)

Fenyá gyógyszerrel próbál segíteni magán, de a gyermekáldás eddig mégis elmaradt. (Gondolt arra, hogy esetleg nyugati kapcsolatai vannak a nőgyógyásznak, és nem ártana beutalni egy időre Recskre. Aztán lemondott erről. Nem akar ő bántani senkit.)

– Mi a baj kedvesnek? – kérdi Fenyicska a férjétől, mert az megállt az evésben, és csak néz maga elé. – A családod?

– Igen. De most régi, még az első háború előtti dolgok jutottak eszembe.

– A mutterről?

– Tóbiásról.

– Unokatestvér volt neked?

– Csirke volt. A tyúk azon a tavaszon húszat költött ki. Az utolsó csibe beleesett a meszesgödörbe. A mutter kivette. Nem tudom, szájalomból-e vagy számításból. A méz leégette a bőrét. Sosem nőtt ki többé a tolla. De ő felépült. Gizi nővérem, aki akkor már segédkezett egy szabónál, ruhácskát varrt a csöppségnek. Egy olyan felöltőfélét. Lyukak voltak hagyva a nyakánál, a lábaknál és a szárnyaknál. Még kis divatos kalapot is kapott. Hozzászokott a ruhához, viszont a kakas meg a tyúkok nem fogadták be. Így hozzánk csatlakozott. Jött utánunk, ha mentünk a Tiszára fürdeni vagy az ökörlegelőn száraz tehénlepénnyel dobálózni. Van, hogy a tehénlepény felszíne már kemény, de benn még folyós. Ha valaki olyanba nyúlt, nagyon röhögtünk.

– Mi lett vele Tóbiás csirkével?

– A mutter levágta és megsütötte. Csak ebéd után tudtuk meg.

A férfi vizesedő szemei csillogni kezdenek, s mikor elszabadulna az első könnycsepp, inkább kérdez:

– Nem ment el az étvágyad?

– Énnekem az étvágy? Én '41 decemberét Moszkvában voltam. Én már sohasem fogok tudok teljesen jóllakni. Kell mindig enni. Nagy a fenekem. De te mondtad azt szeretted.

Matyusa bögrényi kávé kavargat a nappaliban. Pedig ezzel nyugodt éjszakai álmát veszélyezteti. (Bár mikor volt neki utoljára zavartalan pihenése?) De a kávé délben váratlanul olyan oldalát mutatta meg, ami meglepte és reménnyel töltötte el. Bízunk benne, hogy most is hatni fog.

Az MDP vezetői a kávéra még az utolsó ferencjós-kás évek Budapestjén szoktak rá. Divat volt kancsóból, eszméletvesztésig inni magukat a „fekete léből”. Igazi polgári allűr volt ez, amit a sörpárti, esetleg fröccsista munkásnép gúnyolt. (De hát a magyar proletariátus vezetőinek többsége csak könyvből ismerte és távolról eszményítette a képviselni szándékozott osztályt, nem vegyült vele.) Moszkvában inkább teáztak a bennszülött káderek. A magyarok igazodtak hozzájuk. Magyarországra visszatérve azonban újra rávetették magukat a brazil koffeinre. S hogy ne érje szó a ház elejét, jut kávé a presszókba, üzemi büfékbe is. Többnyire.

A nappali selyemhuzatos bútora meg a Titótól kapott, keleti mintás szőnyeg képviselnek nagyobb értéket a berendezési tárgyak közül a villában. Matyusa még emiatt is szégyenkezik.

Hozat a pártellátóból puritánabb holmikat, határozza el most. Csak az a baj, hogy a Rózsadombról kitelepítettek otthonaiból csupa luxuscikk került az ÁVH birtokába. „Nehéz szerénynek maradni.”

A kisebb gond után megint eszébe jut a nagyobb. Nem érez változást.

Délelőtt Nagy Imre volt benn nála. „Szokása szerint beszélt, beszélt, de nem mondott semmit. Pedig tele van a feje reakciós tervekkel, ez biztos. Elcsípni egy pártellenes kijelentését mégsem lehet. Az ember csak felhergeli magát tőle. Ő tisztában van ezzel, és éppen ezért jártatja a száját. Meg hogy éreztesse velünk: ő tud magyarul. Tényleg úgy beszél, mint egy somogyi paraszt. És tulajdonképpen az is. Ezért ért a parasztok nyelvén. Hiba volt engedni, hogy ő vezényelje a földosztást. Learatta a dicsőséget. A szövetkezetesítést persze gáncsolja váltig. A maga ravasz módján azt híreszteli, egyetért vele, de lassan, fokozatosan kell megvalósítani, erőszak nélkül, meggyőzéssel... És a többi marhaság. Behajtási minisztert kéne csinálni be-

lőle, akkor majd meglátjuk, meg tudja-e győzni a gazdákat, hogy az ő érdekük a beszolgáltatás. Kár volt Rajkot kivégezni. Nagy Imrét kellett volna. Vagy leginkább mindkettőt. A fene megette az egészet. Mindig megjárja az ember, ha túl könnyőreletes. Ha nagylelkű.” Ebéd után a PB ülésezett. Ez sem volt kellemesebb időtöltés. „Nagy Imre a nép rokonszenvére meg a moszkvai kapcsolataira támaszkodva fúrna meg engem, Gerő, Hegedűs és Révai pedig egymással szövetekeznek ellenem. A három pizok zsidó! Főleg Gerő. Talán jó lenne az egyikkel látványosan kivételezni, az utódommá fogadni, hátha a másik kettő ellene fordul.” Ilyen gondolatokkal mérgezte magát Matyusa az ülés alatt, s közben, észre sem véve, egyik csésze kávé a másik után öntötte magába. És a koffeinmámorban váratlanul, mert ilyen már régen történt, dagadni kezdett a hímvesszeje. Elterelő hadműveletként húzogatta az övét, igazgatta a széket, s közben háromszor is megvizsgálta ágyékát. Semmi kétség nem fért hozzá: merevedés. Gigantikus. Felmérte a helyzetet. Ha gyorsan véget vet a tanácskozásnak, húsz perc múlva otthon lehet. Még az irodában, majd a szolgálati autóban egy kis kézimunkával rásegít, így harci készültségben érkezik meg. A magyarázkodás lelohaszthatná, de ha csak megáll Fenya előtt, és szó nélkül letolja a nadrágját, az bizonyosan kapcsol. Nem buta nő az, hogy elszalassza a nagy lehetőséget.

– Elvtársak, mára elég lesz ennyi, legközelebb... – kezdte Matyusa a zárómondatot, amikor Haruska, az a kis zabigyerek, aki csak azért van a PB-ben, hogy elmondhassák, a fúziót annak idején támogató szocdemek is vezető pozícióba kerülhetnek, az nyújtotta a kezét, és a szó megadása nélkül is beszélni kezdett. Vagyis felolvasta, amivel a szakszervezeti kutyaütők megbízták: szociális juttatások, a szakszervezet ellenőrző szerepe a proletárdiktatúrában, az ideológiai felvilágosítás időszerű kérdései. És mire Matyusa az egészet végleg megunva durván legorombította, már érezte, minden hiába, oda az ihlet, oda a készenlét.

Matyusa hiába kortyolja a kávé. Most nem segít. Egy reménnyel kevesebb. „De mivel Fenya nem tudja, mire megy ki a késői kávézás, ez nem igazi kudarc” – vigasztalja magát Matyusa. (Pedig Fenya tudja.)

Vologya már alszik a szobájában. Kihallatszik a szuszogása. A ház ura nagyot ásít, bár még csak fél tíz, és nemhogy éber, de ingerült is, és látványosan bevonul a hálószobájába. Fenyicska gyorsan utánamegy, megigazítja a párnát, megcsapkodja a paplant. Csapkodja és csapkodja. Megfordítja. Úgy is megcsapkodja. S közben mélyen előrehajolva, látványosan kitolja a farát, hátha ő is kap néhány pacsit. És a férfi adna neki számtalant, csókol-

ná, harapdálná, markolgatná az asszony hátsó felét szívesen és élvezettel, ám ez mégsem biztosíték arra, hogy újra beindul a merevedés. És félbehagyni valamit rosszabb, mint el sem kezdeni. A nő ráugrik az ágyra, kezével feltolja magát, lábát szétfeszíti. Első férjének ez volt a kedvenc pozitívraja. És a másodikkal is megkedveltette.

– Matyi bácsit csak a tiltott gyümölcs izgatja. Arra gerjed – felelte Moszkvában Kun Ágnes Matyusa közeledésére. Nem volt igaza a '19-es hős-áru-ló vezér lányának. Mert Matyusa igenis tudott politikailag tiszta, veszélytelen nőként is lelkesedni. Női fenekek, mellek, csípők, köldökök, lábközök látványa önmagában is felpezsdítették a vérét. Legfőképp Fenyicska testhajlatai.

Például abban a bájos ribinszki pártnyarálóban eltöltött első éjszakán a férfi olyan ágaskodó férfiassággal nyugozta le Fenyát (aki akkor még Pahomova volt), hogy a duzzasztómű által elárasztott falvak felszínre törő harangtornyai szégyenkezhetek mellette.

Most csak a Lóránt utcai villát övező fenyők ágaskodnak. Közöttük, mint késői szentjánosbogarak, ávos legények vizslatják zseblámpával a kertet.

– Holnap ennék egy jó borjúpaprikást – mondja Matyusa a feleségének, aki megérti, hogy nincs már mire várnia.

– Szólok szakácsnőnek ezért – s megcsókolja a férfit, mielőtt kimegy a szobából.

Főiskolai jegyzeteivel az ölében fekszik Fenyicska. Tanulnia kellene. Hamarosan vizsgaidőszak. Hinni akarja, s ezért azt hiszi, attól még, hogy az ország vezére a férje, és a főiskola egyik vezetője a barátnője, őt még ugyanúgy megbuktathatják a kollokviumokon, mint bárki mást. A tankönyveket lefordította oroszra, és felelet közben is átválthat erre a nyelvre (amit egyetlen vizsgáztató sem ért), ha szükségét látja, de ő nem akar ezzel élni. Nem kiváltságokért harcolnak ők, hanem éppen egyenlőségért.

A tanulás nem megy. Természetesen szerelmei vannak folyton a fejében: Matyusa és Szibéria. Szülőföldjén évek óta nem járt, néha kételkedik, létezik-e egyáltalán az a kontinensnyi fenyőfás ősdzsungel. Távolodik tőle. Fájdalmasan. És, főleg a testi érintkezések ritkulása miatt, távolodik Matyusa is. Ezzel szembe kell néznie. Még ha könnyfakasztóan nehéz is.

Oljokminszkben egy obskurus szektáról szkopcinak, vagyis „herélteknek” nevezték az impotenseket. A szektatagok állítólag azért csonkították meg – ördögtől kapott – nemi szervüket, hogy így elkerüljék a legfőbb bűnnek számító nemi érintkezést. Fénya emlékszik, találkozott egy csoport ilyen férfival. Éppen a kolimai halállágerbe hurcolták őket. Magasak voltak, so-

ványak és undorító hangon csiripeltek. Amikor szerelme fogyatékoságára gondol, mindig ezek a förtelmes lények jutnak eszébe. De edzi magát. Erőt gyűjt. Hisz tudja, azok sötét vallási tanok áldozatai voltak, míg Matyusa az igazság és a fény embere. Azok vézna, kártékony sáskára hasonlítottak, míg Matyusa a boltozatos homlokával, zömök testével, mosolygós szemével, sztentori hangjával egy bölcs édesapára. Egy nép bölcs édesapjára. Azok fogyatékosága örökös érvényű volt, míg az ő embere csak átmenetileg, az új világ építésének megfeszített munkája miatt küzd vele. De hamarosan sinen lesz már az állam sorsa, s akkor az ő életükbe, a király és a királynő életébe is visszatér a régi harmónia.

S ez a gondolat olyan boldogsággal tölti el Fenyicskát, hogy légzése megszaporodik.

2. Fenyicska türelmetlen (52 nyár)

A villa napozóágyban fekvő úrnője felemeli a henger formájú koktélos poharat, és keresztülnéz rajta. A folyadék (limonádé) megtöri és széthúzza a tájat. Mintha egy hatalmas, vigyorgó arc volna előtte. Az út az orr, a kapu a száj, a két garázs a szemek, a homlok az úszómedence. Ami egyúttal tenger is. Hajó van rajta: a jégkocka. Süt fölötte a nap: a citromkarika. A nap tényleg süt. Valódi nap, a fák és a tető felett.

Jakutföldön is van nyár, ott is lehet napozni. A jurta elé bőrt dobnak, és kitakart nyakkal, csupasz karral, lábszárral heverészve szívják magukba a fényt. Felkészülnek a nyolc hónapig tartó télre, a mínusz ötven fokra. A januári hófúvásban majd ezeknek a drága napoknak a melege (és a vodka) fogja megóvni szívüket a dermedéstől.

Fenyicskát nem maga a forróság tikkasztja, hanem hogy nem akar véget érni. Szenved a nő. Még ha kellemes is ez a szenvedés.

A magyarok viszont, akik legalább annyira szeretnek panaszkodni az időjárásra, mint az angolok, most egyáltalán nem foglalkoznak vele. Az olimpiával foglalkoznak. Aki csak tudja, a rádiót hallgatja. „Ahány bejelentkezés, annyi érem” – biztatják egymást. Ez azonban nem igaz. Mert van olyan, hogy Szepesi három új éremről számol be. A bizalmas jelentések szerint mindenki azért drukkol, hogy a Szovjetet (amely, a kapitalista versenysport-szellemet mégsem kapitalistának minősítve, most először szánta rá magát a részvételre) megelőzzék az éremtáblázaton. Fenyicska nem haragszik ezért a magyarokra. Velük együtt drukkol. És szorít a szovjetekért

is. A szerencse fiának érzi magát, amiért két ilyen csodálatos ország a házája. Boldogabb már csak akkor lehetne, ha egy jakut sportoló is indulna a játékokon. Fenyicska tudja, egyszer ez is be fog következni.

Kortyol a limonádéból. Cukrot harap hozzá. Megigazítja fodros fürdőruháját. Megnyújtja a combjára feszülő gumipertlit. Elengedi. Csattan. Megcsinálja párszor, bár észre sem veszi. Matyusa van a fejében. Akinek viszont most csak a fejét látja. Dolgozószobája íróasztalánál ül.

– Kedvesem... Mit csinálsz? – szól be neki.

Nem jön válasz. Matyusa tehát dolgozik. Vagy úgy tesz, mintha dolgozna.

A nő sóhajt, és újságot vesz a kezébe. A *Népsport* címlapján ki lehetne más, mint a második olimpiai aranyérmét megszerző Papp László. A fényképen éppen összerogyni készül az ellenfele, s a magyar csodabokszoló már nem üti meg, csak mutatja, hogy ott, a ring sarkában legyen szíves elterülni. Fenyicska felfedezi, hogy Papp Lacinak keleties szeme van. Akár jakut is lehetne. Az izmai pedig munkásmuszklik, nem görbülnek, csavarodnak, mint a látvány-izompacsirtáké, hanem egy tömbben állnak, megrendíthetetlenül, akár egy T-34-es. A nő érzi, egyre nő az izgalma. Pedig már amúgy is elég izgatott volt. Hiszen ma végre egyedül vannak Matyusával. (A bokrokban rejtőző ávos legényeket leszámítva.) A házvezetőnő, a takarító és a szakácsnő is kimenőt kapott. Sóhajt. És lapoz az újságban.

Matyusa is lapoz az újságban. Az amerikai *Life* magazint parodizáló német *Death* frontmagazin van előtte. A náci propagandagépezet léggömbökről szórta ezeket az angolszász haderők megzavarása céljából készített kiadványokat. A címoldalon mindig egy meztelen nő látható. Felkelteni a szövetséges katonák érdeklődését, fokozni az otthon, a feleség, a szerető utáni vágyakozásukat. Aztán kiábrándító képek következnek. Hájas pénzemberekkel vagy testes, majomarcú négerekkel üzekedő katonafeleségek, a háború miatt elszegényedett amerikai munkások és farmerek, a fronton maradt gyermeküket sirató szülők. Az utolsó oldal rendre egy elesett jenkint vagy egy angol rohamsisak alatt vigyorgó koponyát mutat.

Matyusát csakis a pucér nős képek érdeklik. Az egyik meztelen szépség széken ül, és decens kacérsággal néz felé.

Matyusa képzeletben újra akadémista, Csukánszki fogorvos rendelője előtt várakozik (mint tette is sokszor), és szemezni kezd egy úri hölgygel. Aki gondol egyet, és ledobja ruháit. Aztán visszaül, és decens kacérsággal fordul a fiatal Matyusa felé. Az elképzelt helyzet bizsergést szül Matyusa mellkasában. És hímveszejében. De ez még nem az igazi. A következő

címlapnő éppen az ágyból kelt ki, s ruhátlanságára rádöbbenve párnát kap maga elé. Nem látszik ki mögüle csak a lábszára, a nyaka, a mellei és az ágyéka. Matyusa nem látott még (se képen, se a valóságban) ilyen bozontos szeméremkört. Egy kis fejét tartán a nő a lába között. A férfi elképzeli, ahogy tátogni kezd ez a másodlagos fej. Megremeg. És újra elképzeli. Émelyíti és jókedvre deríti a látvány. Aztán saját fejének gondolja, és már érzi is a női nedvek ízét és illatát. A következő pucér szépség előrehajolva húzza magára köpenyét, mely még csak bal karját takarja. A nő okos homloka, álla, mellbimbói és szeméremdombja sorba rendeződve kínálják magukat. Nincs mire várni tovább. A villa ura kigombolja sliccét, le-tűri alsónadrágját, és keresni kezdi hímvesszejét. A bő bőrcsomagolásban nem könnyen találja meg. De mikor végre megvan, vadul rángatni kezdi.

Fenyicska tudja, az '52-es év nemcsak az aranyolimpia miatt lesz örök-ké emlékezetes a magyarok számára. Ez évben, március 9-én töltötte be Matyusa a hatvanat! Az egész ország ünnepelt. Jó volt látni a gyermekarcokat, az éljenző munkásokat, a meghatottságukban a bajuszukkal babráló parasztokat és az őszinte öröm ezernyi más jelét. A születésnap kiállítás-ra rekonstruálták a legnagyobb élő magyar államférfi börtöncelláját. Virággal borították be a látogatók a priccset, melyen Matyusa tizenöt éven keresztül tervezte az új világot. A Rákosi Mátyás Művek munkaverseny hirdetett a nagy nap tiszteletére. A tatabányai bányászok „Termelj ma többet, mint tegnap” jelszóval indítottak mozgalmat. Az MTA „Rákosi Mátyás és a magyar tudomány” címmel rendezett tudományos ülésszakot. A felnőtteknek vándorkiállítást és irodalmi antológiát állítottak össze, a gyermekeknek diafilmet készítettek a nagy harcos életéről. Matyusa szülőfalujáról, Adáról csokoládét neveztek el. (A rákosi viperának viszont rákosréti viperára változtatták a nevét.) És özönlött, özönlött a sok ajándék: Matyusa arc-képével díszített zászlót, üvegtrint, gumilabdát, dízhordót, díszdobozt, frottírtörülközöt, zsebkendőt, paplant, aktatáskát készítettek az üzemek. A kiskunhalasiak pedig egy másfél méter átmérőjű halasi csipketerítőt. (Külön ezért háziipari szövetkezetet hoztak létre.) A dolgozó nép tudott ezekről, hiszen az újságok mindig leközltek az éppen aktuális ajándéklistát. Azt viszont kevesen tudták, hogy vágyakozó nők bugyogójukat, melltartójukat, hálóköntösüket, fürdőruhájukat küldték el imádottjuknak. Fénya mindet a villába szállíttatta. Itt már tekintélyes fehérenemű-gyűjteménye volt, mely állt a Birodalomból magával hozott (moszkvai valuta boltból származó) és a villa korábbi lakója, Muráti Lili színésznő által itt hagyott darabok-

ból. Közéjük integrálta az új szerzeményeket. Igazán boldogságot okozott nézegetni, markolászni őket.

A kedvence idővel egy kék alapon piros virágos, fodros, gumis fürdődressz lett. Ebben van most. Először. Matyusa látta rajta az előbb, amikor kijött meginni egy kávé. De nem kapcsolt. Segíteni kell a dolgon.

Az első nekibuzdulás nem hoz eredményt. A pénisz bőrfoglalata szinte üresen mozog le-föl. A következő viszont végre kelt egy kis bizsergést. Aztán, sokadikra, izzasztó munka árán sikerül előcsalogatni a falloszfelemelő ingert. Matyusa a szegedi kuplerájokban és a londoni munkásklub vendégszobájában megtanulta, háromféle nemi inger jelentkezhethet a hímvesszőben. Az első megkeményíti azt. A második előkészíti az utat a spermának. Ez a merevedés csúcsa. Ezt az ingert kell tartósítani, vagy egymás után újra és újra előhívni. A harmadik a visszafordíthatatlan kilövellés ingere. Erre is nagy szükség van természetesen, de csak a legvégén, amikor a férfiember már megtette a kötelességét.

Matyusa újra nekilát. Ráng a keze, a válla, a feje, s ettől rezegni kezd a szék, az íróasztal, a padló, az ágy, a kép a falon. Az egész helyiség egyre gyorsuló lüktetés, s ott benn visszhangra talál mindez: kéjes lassúsággal, mint ahogy egy elefánt felemeli ormányával az idomárt, nyújtózik, izmosodik Matyusa férfiassága, erőre kap, felszegi fejét.

Szünet. Homloktörlés, nagy levegő, nyakkörzés, a vállba állt görcs kitor-názása, majd megint a munka. És végre sikerül elérni, hogy a következő inger még a merevedés megszűnte előtt jelentkezzen. Kalapáló szívvel sikerült.

– Nem is vetted észre új enyém fürdőruhámat – mondja tettetett haraggal a szobába benyitó Fenyicska, s nem törődve vele, mivel foglalkozik a férje, jobbra-balra fordul, kinyomja combját, mellét. Pózol.

Matyusa gyorsan ledobja a pucérnős újságot, majd nagylábujjával a falhoz sodorja.

– Szép. Igazán.

– Örülök annak. Fogjad meg az anyagot! Nagyon puhás.

Matyusa megvizsgálja. Nedves a nő izzadságától. Ez érdekes szagot ad neki.

– Révainé azt mondta, festessem szőkére enyém hajamat.

– Minek? A jakutok nem szőkék.

– Honnan tudod te azt?

– Még nem láttam olyat.

– Nem láttál te jakutot, csak engem.

– Ez igaz.

– Matyusa! Menjünk el velem Szibériába! – s a hirtelen, de nem először támadt ötletet nyomatékosítandó, letérdepel férje elé.

– Minek? Voltam már ott eleget. Nincs ott csak a nagy hideg meg a sok fa.

– Nem igaz.

– A csitai táborban megfagyott a nyelvem, ha kidugtam.

– Csita nem Jakutijá! Matyusa, mennénk pihenni. Megmutatnám neked Jakutiját. Laknánk jurtában. Ülnénk rénszarvasra. Együtt lennénk, pihennél. Segítene neked.

– Ne emlegesd Szibériát, mert még elküld oda a Papa!

– Papa nem küld téged sehova. Itt vagy te jó.

– Majd ha nyugdíjba megyek...

– Nem méész. Maradsz vezető mindig.

– Rendben. Elmegyünk. De nem most. Majd ha itthon nyugodtabb lesz a helyzet. Hé, te, mit csinálsz?

A nő beleül férje ölébe. Szembefordulva vele. Átkarolja nyakát, homlokát a homlokához szorítja. Most az következne, hogy kacéran borzolni, húzogatni kezdi a férje haját, de az olyannal nem rendelkezik. (Egy hollywoodi világsikerben látta a jelenetet. A koalíciós időkben még sok amerikai film ment a mozikban. Fenyá imádta őket.)

– Vegyek fel apácaruha? Hogy állna nekem?

Matyusa ugyanis mesélte neki, hogy a Szegedi Főreáliskolában állandóan a fiatal apácákról fantáziált, akik az osztályterem előtt vonultak át a klostromukból a Nagytemplomba. Egyszer a latintanára, Babits Mihály el is kapta, amint órán őket bámulta. Le akarta teremteni, de aztán meglátta egy fiatal apácának az arcát, és úgy meghatódott, hogy inkább verset írt róla.

– Te meg öltözől vadásznak. Puf, puf, lelősz engem.

– Nincsenek ferde szemű apácák.

– Nyúlj be kezeddél, vizes vagyok! – és Fenyicska Matyusa kezét bevzeti fürdőruhája alá, a szeméremtesthez.

Kellemes melegséget érez a férfi.

Fenyá az ágyhoz húzza. Lefekteti, teljes testével ráfekszik, s szabadon hagyott ágyékát a férfihoz dörzsöli. Lenyúl Matyusa sliccéhez. Olyan vastagságot és keménységet tapint, hogy felkacag boldogságában. De rájön, az a férfi csuklója. Benyúl és keresgélne kezd. Nem könnyen találja meg. Csalódottan lefordul a férjéről.

– Te engem nem szeretsz!

– Miért mondasz ilyet?

- Ha szeretnél, foglalkoznál engem!
- Most sok a dolgom. Fáradt vagyok.
- Te mindig vagy fáradt. Kurvákhoz nem vagy fáradt!
- Ne beszélj hülyeséget!
- Nem beszélek. Moszkvában is jártál gyévcskákhoz. Tudom! Meg Kun Ágneshez.
- Ez már régen...
- Menj innen! Menj! Uhagyí ot menyá! Uhagyí! Uhagyí! – és Matyusa arcát karmolva, csapkodva, hisztérikusan kiabálni kezd.

A ház ura, kiveret kutyaként a konyhában telepedik le. Kávét iszik. Nem mintha bízna a hatásában, de valamit csak kell csinálnia. Keserű a kávé. Cukrot tesz bele. Így is keserű.

A bokrok közül látja kilépni a villaórség egyik tagját. Fülel. Nyilván meghallotta Fenyicska kiabálását, és azon gondolkodik, közbe kell-e avatkozni. Valaki int neki az utca felől, hogy nincs támadás, mire visszaint, hogy rendben. Azért vár. Nem lép vissza. Hincsák vagy Hirnyák a neve. Matyusa szokott vele társalogni, mert fontosnak tartja, hogy a fiúk érezzék, ők nem egy pökhendi bárót vagy herceget őriznek, hanem a népi demokratikus állam egyik vezetőjét. Aki velük egyenrangú. Munkás, akár csak ők. „Ez a Hirnyák hatalmas egy fickó. Valóságos Góliát. Állítólag az ilyeneknek a szerszámuk is nagy. Fiatal. Nyilván majd szétrobban az erőtől és az indulattól. Talán beszélni kéne vele. Meg Fenyával. Hirnyák alkalmanként meglátogathatná. Megnyugodna. Nem jó. Szégyenbe kerülünk, ha eljár a szája. Biztos eljárna. A dolog után likvidálni kell, és passz. Ez sem jó, mert újra szükség lehet rá. Megint egy újat beszervezni... Áh, marhaság!”

Az ÁVH-s visszamegy a bokrok közé. A Lónyai-villával szomszédos kerítésen üldögélnek, és cigarettáznak a fiúk. Azért komolyan veszik a szolgálatot. Néha túl komolyan. Az ünnepelelt költő Lónyai Lajos apja tavaly nyáron sétálni indult. A sorompónál belelőttek a lábába. „Bárki álcázhatja magát öregembernek” – védekezett az órség. Arra viszont már nem tudtak mentséget találni, hogy nem sokkal ezután lelőtték a költő macskáját is. Matyusa parancsára vettek neki egy új macskát. „Még jó, hogy nem az apját durrantották le, azt nehezebb volna pótolni” – gondolja Matyusa, de nem tudja még csak mosolyra sem bírni magát.

Hiába van hétvége, neki dolgoznia kell. Kinyitja a települések tanácsítókárai által a „közérdekű hírszolgálati jelentésekről” készített összefoglalót.

Kész világvége: a nép szitkozódik, lázong, el akarja söpörni az érte létrehozott törvényes és igazságos rendet. Bezárja a noteszt. Egy másikat, az

ÁVH A-jelentését nyitja ki. Ebben is ugyanaz áll. Nem érti. „Naponta átadunk egy gyárat, munkahelyet biztosítottunk mindenkinek, a nőknek is, felszámoltuk a járványos betegségeket, megszüntettük az analfabétizmust, ingyenessé tettük az oktatást. Ez semmi? Az utálatot érdemeljük érte? Na, jó, Erdélyt nem sikerült visszazereznem, a Papa sajnos nem állt kötélnek, ő tudja, miért. De már egy béketáborba tartozunk a románokkal, ez segíteni fog. És nincs még itt a nagy jólét, ez is igaz. De hát az urak is folyton hirdették, hogy jó világ lesz, és mindig csak a papoknak, a földesuraknak meg aztán a gyárosoknak lett jobb. A nép meg tűrt. Ezer évig. Minket meg, pedig még igazán bele se lendültünk, máris elzavarnának. Hát nekünk nem jár egy kísérlet?! Hol itt az igazság?”

Matyusa mostani különleges érzékenysége onnan ered, hogy előző nap az ÁVH egy Csepelen felszedett röplapot rakott az íróasztalára. (A készítőit és terjesztőit eddig nem sikerült leleplezni.) A röplapon a gimnáziumi történelmi atlasz egyik oldala látható. A felirat: „Magyarország a kiskirályok korában.” Az országrontó feudális hűbérurak és a birtokközpontok neve azonban át van írva. Ez áll a térképen: „Csák Rákosi Máté – Gyulaj, Aba Farkas Amádé – Gemenc, Kán Horváth László – Galgamácsa.” Egyértelmű, hogy a förmedvény kiötlője szerint a népi demokrácia vezetői a vadász-társaságaik által éppúgy felosztották az országot egymás között, mint annak idején a mágnások. Matyusa nem kapott levegőt. Pedig azt tudta, hogy alattomosak az emberek, s még a Pártban is (sőt, ott leginkább) áskálódnak ellene. Főleg az őszi vadhajtásokon tartott nagy dínomdánomokat irigylik. Meg hogy vadászházakat építenek maguknak. „Amikor Horthy Derenket, egy egész falut elpusztított, nehogy az állatkertből szedett medvéit valaki zavarja, az nem volt baj? De ha én lövök egy kapitális szarvasbikát, az már baj? Mintha nem az egész nép érdeke volna, hogy kapitális dámvadak legyenek az erdeinkben!”

Kenyeret szel magának, megzsírozza. A zsír avas. Káromkodik. Nincs más zsír. Valami fűszert keres, hogy legalább elvegye az ízét. Csak só van, bors meg paprika. Kezébe veszi a paprikaőrleményt. A szegedi paprikane-mesítőktől kapták. Csak egyszer kóstolták meg, mert olyan erős volt, hogy lángolt tőle a torok. Főleg Fenyának, pedig ő csupán egy mákszemnyit tett a nyelvére.

– Ti, magyarok olyan nagyok vagytok, hogy kibírjátok erős paprikát. Sétáljatok egyet Jakutijában, ha fúj szél. Ha kibírtok öt percet, igen, akkor vagytok kemény fickók! – vágott vissza férjének, aki, bár fájdalmasan köhögött és könnyezett, mutatni akarta a kemény fickót.

Matyusa még ifjúkorában hallotta egy Galilei Kör-béli cimborájától, hogy a méregerős paprika növeli az erekciót. Hirtelen úgy dönt, kipróbálja, igaz-e. Már nem emlékszik, enni vagy kenni kell-e. Mivel a szájában ő is nehezen viseli el, az utóbbi mellett dönt. Egy egész maroknyit kezd a hímtagjára dörzsölni. Egyszerre szúr, csíp, hűt, hevít a szer. És meghozza a kívánt hatást. Felszegei fejét az eddig makacskodó testrészt. Dagad és emelkedik, keményedik és feszül. Matyusa elindul Fenyicskához.

Utoljára a Babilon felé vonuló Nagy Sándor haladt ilyen harci készültségben, ilyen elszántsággal.

Fenya (képzeletben) Jakutföldre szállt, mert a szülőháza, a család nem veszhet el. S mivel kielégítetlenül maradt a vágya, az is elkísérte. Újra átélni a délutánt, amikor első szerelme (és unokatestvére) a Komszomol propagandista Nyurgun, nővé tette.

Fenyicska körkörös mozdulatokkal hevíti csiklóját, s homályosuló szeme nem a Lóránt utcai villa plafonját, hanem a tapasztott rönkház, a balagan mennyezetéről lógó füstölt lóhúsdarabokat látja. Himbálózik a két csikósonka, mint a tajga a Tunguzka meteor becsapódásakor. Fenya megvakarja szeméremdombját, és morzsolgatni kezdi kisajkait. Nyög. Megjelenik Másenyka, a tehén képe is, aki aznap reggel az udvarra ellett. Arra figyeltek föl, hogy a kisborjú édesen múgat, míg anyja a bőrét nyalogatja. Fenya vágyott rá, hogy egy finom irhát dörzsölhessen magához. Most csiklója már a középső és a mutatóujja között van. Le-fel húzogatja azokat. Kül-ső szeméremajkával a másik keze játszik.

Csattanás az udvaron: az érkező Nyurgun leszállt a lováról. Az édes férfi, akinél nincs határozottabb, tettekre szebb harcosa a Komszomolnak. Aki minden jobb- vagy baloldali elhajlást, frakciózást, kispolgári nosztalgiát azonnal leleplez és kigúnyol. Aki a Birodalom valamennyi népének a tánctát ismeri és műveli. A táncparketten körbeállják a csodálók.

Nyurgun megcsapkodja a ló tomporát, és benyit a balaganba. Felujjonganak a tárgyak. A szamovár izzani kezd, a nyershal-salátát tartó kerámiaedény megcsillan, a hancskosárka ropog az izgalomtól. A férfi hangosan, vidáman köszön, dobbant és leveszi kalapját. Nincs haja. Ez furcsa. És valahogy alacsonyabb, mint szokott lenni. És furamód a kalap levételével teljesen meztelen lett. Hiszen az a valóság! Budapesten vannak, és Nyurgun valójában Matyusa. Aki egyúttal mégis magával hozott mindent, amivel az a régi jakut hős rendelkezett. Főleg ágaskodó férfiasságát. Fenyicska nem bírja elviselni a látványt. Úgy dönt, eljött az ideje, hogy azt az édes-bűnös dolgot művelje, amit a nők maguk között csak pirulva emlegetnek. Maga

mellé fekteti kedvesét, a tövénél megmarkolja hímvesszejét, csókot lehel rá, majd egészen bekapja.

Olyan égő fájdalom lobban a nő ajkaiba, torkába, hogy leesik az ágyról. Feláll és üvölt. Nekiszalad a falnak.

3. Keletre ('56 nyár)

– Kádár nagy gazember, méltó vetélytársa Gerőnek. Nem baj, hadd nyírják egymást! – mondja Matyusa, és nyalogatni kezdi csokoládés ujjait. A harmadik táblával végeztek, pedig mindkettőjüknek székletürítési nehézségeik vannak. De kell egy kis kényeztetés a sok stressz után. Fenyicska hanyatt fekszik az ágyában. Férje is, fejét az asszony combjának támasztva.

– Kádár keményebben támadhat, mert kevesebb vaj van a fején, ezért jó, hogy Gerő lett az utódom. Kinyírják egymást, és visszajövök, mint nevető harmadik. Vagy nem bírnak egymással, legyengülnek a harcban, és akkor a mérleg nyelve leszek. Nem a KV első titkáraként, jó lesz nekem a miniszterelnökség. Malenkov meg Nagy Imre is onnan támadott.

– Nehogy Nagy Imre megint kezdje parádézást!

– A Petőfi Kör a fegyvere. Annak most kuss van. Én jobban félek Gerőéktől. Addig taktikáznak, míg egy jó kis revizionista bagázst csinálnak a PB-ből. De megmondtam Gerőnek meg Kádárnak is, ha hagyják, hogy az ellenség magához térjen a meglepetésből, amit a lemondásom okozott, és nem mennek a revizionisták ellen támadásba, a távozásból a Párt semmit nem fog profitálni. Hiábavaló lesz a vezéráldozat. Annyi esze csak vannak ennek a két gazembernek, hogy míg egymás ellen áskálódnak, a Pártot legalább megvédik.

– Ők biztos nem tudják megcsinálni összefogást?

– Dehogynem! Ellenem! Hogy kell engem megalázni. Gerő a díszvacsorán, a búcsúztató közben végig vigyorgott. Főleg, amikor gyógyulást kívánt. Hogy a hülye is értse: ez az egészségügyi izé csak ürügy. Kádár meg tapsolt, mint egy cirkuszi majom. Nem engem tapsolt meg, az ünnepeltet, hanem Gerőt, a másik majmot. Marosán meg falt, akár egy disznó. Az mindig csak fal. A kaviárt is úgy tömi magába, mint a hagymás babot. Arról, amit ezért a rohadt országért tettem, egy szó sem esett egész este. Mintha szégyellniük kéne engem!

– Saját önmagukat kell szégyellni!

– Hiába tilt tőle az orvos, ittam három pohárka vodkát.

- Vodka gyógyszer. Segített?
- Igen. Egészen megnyugodtam tőle. Vagy azért, mert már legalább nem az én vállamon nyugszik ennek a népnek a sorsa.
- Tettél érte eleget.
- Elképzeltem, hogy egy színházban vagyok, és ők színészek a színpadon. Mulatságos volt. A sok mitugrász!
- Én?
- Te nem.
- Kérdezted, mit ugrálok.
- Azt csak úgy mondják.
- Hová ugrál?
- Mitugrász... Oroszul: „tunyijádci”.
- Á, ták.
- Fogok én ezekkel vesződni?! Dögöljenek meg mind!
- Nem érdemlik meg téged!
- Szerintem sem. És a legfurcsább, hogy a szovjetek sem jobbak. Mikojan is ellenem fordult. A kis piszok, görbe orrú örmény! Nekem apám mindig azt tanította, az örménynél nincs ravaszabb. Ennek meg mégis túljártak az eszén. Elhitették velem, hogy én vagyok a megújulás akadálya.
- Mikojan nem buta. Csak azt lehet rábeszélni, amit Moszkvában is egyetértik.
- Igaz. Nincs már a Papa, aki a Kremlben rendet csinálna.
- Olyan nem lesz több, mint Papa.
- Én a Papa embere voltam. És ő az enyém. Ő meghalt, és jött helyette az aljanép. Természetes, hogy a magyarországi aljanép lett a szövetségese. Én nem illek közéjük. Örülöm kell, hogy megszabadulok tőlük. Tényleg!
- Jól van, Matyusa. Végre jó a kedved.
- Sosem volt jobb! A sok balkezes... Kapnak még tőlem olyat... Nem leszek én se miniszterelnök, se a KV első titkára, munkát, felelősséget nem veszek magamra. A Központi Vezetőség egyszerű tagjaként fogom szidni őket. Úgy a legkönnyebb. Nem fognak tudni kivégezni, mert éppen a kivégzések miatt tört ki a nagy hisztéria – és harsányan kacagni kezd. – Hujj, de kibaszok velük!
- Fénya velem együtt nevet. Vakargatja férje okos fejét.
- Ez meg micsoda?! – kiált fel meglepetésében a nő, és Matyusa dudorodó alsónadrágjára mutat.
- Nem is... nem is vettem észre.
- Egyre nagyobb!

– A csokoládé miatt. Vagy, mert már nem nyomaszt a sok gond.

A nő lehúzza a férfi alsóját, és az impozáns hímtagot a kezébe véve simogatni kezdi. Megint feltámad benne a vágy, hogy a szájába vegye, de egyszer, szó szerint, nagyon megégette már magát vele. Egy álló éjszaka kellett jegelnie ajkait. Csak reggelre múlt el a méregerős csípős paprika hatása, amit férje a potenciáját növelendő kent a nemes testrészére.

– Ülj bele! – nyögi kéjesen Matyusa, és két kézzel megragadja a nő mellet. Fénya átveti lábát, fölnyomja magát, beigazítja a péniszt...

És akkor fülfájdítóan bömbölni kezd a csengő.

– Hát maguk? – és a ház ura megtántorodik az ajtóban álló ÁVH-s tisztek láttán. A házvezetőnő pedig befut a spájzba.

– Elvisszük önöket. Kérem, hozzák a holmijukat! – mondja szárazon a vezetőjük, egy hórihorgas alak.

– Hová? – kérdi falfehéren. De tekintete már észrevesz egy biztató részletet. A három tiszt egyike azonos azzal a kedves őrnaggyal, aki a villaőrség nemrég kinevezett parancsnoka.

– Ma Moszkvába kell repülniük. Nem tud róla?

– Tudok. Természetesen tudok – és Matyusa megkönnyebbülve sóhajt, bár a „kell” bántja a fülét. – Én kértem, hogy a Szovjetunióban gyógykezeltessem magam.

– Értem.

– Ki küldte önöket?

– Készüljenek, elvtárs!

– Csak mert nekem tegnap azt mondták, hatkor fog indulni a gép.

– Lehetséges. Én csak a budaörsi reptérre való elszállításukkal vagyok megbízva.

– Félóra alatt odaérünk. És még három sincs.

– Azt az utasítást kaptam, hogy most jöjjenek magáért.

– Üljenek le egy kicsit a konyhában! Igyanak egy kávé! Mi meg szép lassan összeszedjük magunkat.

– Köszönöm, ránk fér. Nem, inkább mégsem.

Matyusát furdalja a kíváncsiság, ki állhat a kora hajnali bosszantás, megálázás mögött. És még inkább furdalja, mennyi hatalma, befolyása maradt. Ha keményen viselkedik, parancsolgat, hajlandó-e a másik később visszajönni vagy várni. De érzi, nagyon rosszul sülni el a dolog.

– Rendben. A bőröndöket már bepakoltuk. Tíz perc, míg felöltözünk. Tudnak annyit várni?

– Annyit igen.

Cadillac már nincs. Pobjeda van. Ez is bárkányi. Erősnek érzi magát a benne ülő. A hideg, a kialvatlanság, a kielégületlenség, a tegnapi rossz búcsúztatás és az útiláz miatt Matyusa most mégis inkább erőtlennek. És az utcák kihalt, de sugdosó némasága miatt. És a pirkadat miatt, mely világosságot még nem hoz, de fájdalmasra festi az elsuhanó épületek falát.

Matyusa soha nem tudott megbarátkozni Budapesttel. Lélekben mindig megmaradt az adai fiúnak, aki akkor nyugodt, ha az ökörlegelő fölött elláthat a Tisza galériaerdőjének sávjáig. Pesten, a Keleti Akadémia hallgatójaként naponta járkált a bérpaloták és kormányzati meg banképületek között. Kellemesen borzongatta a gondolat, hogy valamelyik ráomlik, vagy egy dufart egyszerűen elnyeli. De önmagunk ijesztgetése csak akkor lehet kellemes, ha biztos menekülőút van. És Matyusa (vagyis akkori nevén Matyi) előtt mindig nyitva álltak a kuglófillatos szalonok, ahol az államtitkár vagy nagykereskedő apa fejcsóválása mellett a fiatalok elszórakoztathatták egymást a forradalommal. Mert ha a dzsentris fantáziálás összekapcsolódik a zsidó rendszerépítő képességgel, sorra születnek a prima világmegváltási tervek. Matyusa mulatott azon, amiről beszéltek, s azokon, akik beszéltek. Rokonuknak mégsem érezte magát. Neki, aki filléres gondok között nőtt fel, (akkor még) nehezebbre esett népgazdasági keretekben gondolkodnia. Voltak aztán, akik az angyalföldi prolitelepekre is kimerészkedtek, munkásokkal kapcsolatot építeni, művelni, felvilágosítani őket. Még családi vizitre, közös sörözésre, majálisozásra is sor került. Matyusa nevelt, szónokolt, biztatott, s közben végig úgy érezte magát, mint a hamburgi állatkertben, ahol a pónilovak, majmok, zebrák mellett indián családokat is lehetett bámulni. Sosem bírt közel kerülni a munkások kiismerhetetlen világához. Ahogy később egyszer megfogalmazta magának: „Ha jó a sorsuk, söröznek, dalolnak, nőket fogdosnak. Ha romlik, sztrájkot szerveznek. Ha tovább romlik, béremelésért könyörögnek és sírnak a gyárosnál. Ha még tovább romlik, levesért és harisnyáért könyörögnek az apácáknál. Ha már pokoli a sorsuk, jól berúgnak, és összeverik egymást. Rabszolgák. Nem lehet őket felemelni. Pedig önképzőköröket, dalos egyleteket, eszperantista csoportokat hoznak létre, mégis csak munkások maradnak. Marokra fogják a kolbászt, amikor esznek, az árnyékszék után nem mosnak kezet. A gyártelepen a nyakadba borul az egyik, és sírva ölelgetni kezd. Csak úgy. Vagy kést dőf a hátadba. Nem tudni. Ő sem tudja előre. Szidják a zsidót. Vagy azt, aki a zsidókat szidja. Visszavárják Kun Bélát. Addig meg Szálasinak hisznek. Vagy a kettőben egyszerre. Meg a jótékonykodó csuhásokban és Istenben. És szidják is mindkettőt. Az ateista is elszégyelli magát, ha Istent a

szájukra veszik. Mindent megteszel értük, és vagy hálások lesznek érte, vagy még többet követelnek, mert megjött az étvágyuk. Elnyomod őket, és vagy fellázadnak, vagy még jobban meghúzzák magukat, és dolgoznak szakadásig.”

– Láttad? – kérdi Matyusa Fenyicskától, és egy utcasarokra mutat.

– Mit?

– Nem tudom. De ott volt.

– Nézd! Ott is van valami. A trafik mögött.

– Mi volt az?

– Nem tudom.

A budaörsi repülőtér jóval kisebb, mint a világ legmodernebb repülőtérének (és a népi demokrácia sokadik győzelmének) kikiáltott Ferihegy, de itt, kormányreptér lévén, nincs civil forgalom, az ember úgy érezheti, minden érte épült és működik. A karcsú idomvasakkal megtámogatott, turbina formájú építmény templomi terét már megvilágítja a kupolából (a Szentlélek kiáradásaként) érkező fény, ami megemeli a padlózat sokágú csillagának közepén lévő ülőhelyet a két várakozóval. Fenyicska ámulva nézi, ahogy a karzat alatt végtelenítve körbefutó fotómontázs-freskón sorra csillannak föl a világvárosok madártávlati képei. Velence, London, Párizs, Köln, és igen, ott van Moszkva. Még a Szpasszkaján lévő vörös csillag is látszik.

– Tessék, ugye, hogy kár volt ilyen korán jönni! – hűti le Matyusa a feleségét.

– Nézd, milyen szépek képek!

– Láttam már őket eleget.

– Nem vagy éhes?

– Dehogyan vagyok. Fáj a hasam. Túl sok csokoládét ettem. Inkább innék.

Az üvegajtókon túl éppen feléjük néz a magas ÁVH-s tiszt. Matyusa int neki, hogy jöjjön be.

– Mit óhajt, elvtárs?

– Egy pohár vizet.

– Nincs büfé?

– Nincs. Azért kérem a segítségét.

A férfi gondolkodik, majd bizonytalanul elindul az egyik kivezető folyosón. A nagy ürességben hallani, ahogy körbecsattogja az egész épületet. Ajtó valahol egészen messze csapódik, majd egészen közel, majd már a másik oldalon. Megérkezik a víz. Matyusa mohón belekortyol. De rögtön meg is áll az ivásban. S mikor kilép a tiszt az épületből, kiköpi, ami a szájában van.

- Mi a baj?
- Rossz víz. Ez az ökör nem folyatta ki a csapot.
- Hát akkor menj, folyassad ki te! Arra van mosdó.
- Kénytelen leszek.

Fenyicska feláll, és a fényképes fríz a lehető legközelebről kezdi szemlélni. Ám hiába a hegyormok, katedrálisok, madárszerű repülőgépek látványa, míg Matyusa felől nincs nyugta, nem tudja élvezni igazán. Elindul a férfitoalettbe.

Az ajtó nyitva. Benéz. Férje az egyik mosdóra támaszkodik, és az ajkát harapdálja.

- Mi van veled?
- Semmi. Megmostam az arcom, és nem tudom megtörölni. Nincs törülköző. Várok, amíg megszárad. Gazemberek. Már felfrissülni sem lehet.
- Várjál csak!

Fenyicska mögéje lép, átkarolja, kék szövetrohájának ujjaival alaposan áttörli férje arcát, fejét. Aztán nyomogatni kezdi azt a részt, ahol másnak a nyaka szokott lenni. Mivel Matyusának eme testrésze meghökkentően kurtára sikeredett, kap a masszírozásból a válla is. Boldogan nyög, hálája jeleül. A nő már könnyökével gyömöszköli, majd, hogy kacagást is fakasszon, megkuckucolja Matyusa hasát.

- Mééég...

Fenyának nem kell kétszer mondani, s a másik bendőjének csiklandozása közben, mintegy égi sugallatra, keze elvándorol a nadrágslicc környékére.

- Nahát... – s ámulatában hátrahőköl.
- Nem tudom, miért pont most. Megint csak úgy magától...
- Mutasd! – a nő benyúl a nadrágba. Megmarkolja a hímtagot. Megrázza. Nem tud szabadulni tőle.
- Kár, hogy most nem lehet...
- Nem a fenét! – s meglepődött férjét gallérjánál fogva behúzza az egyik klozettefülkébe.
- Öltözz! Vagyis elég, ha letolod nadrág!

Fenyicska, példát mutatva, lerúgja cipőjét, kibújik harisnyájából és bugyijából, leül a lehajtott fedelű vécékagylóra, széttárt lábát megtámasztja az ajtókeretben, baljával széthúzza szeméremtestét, s jobbajával a csiklóján kezd játszani.

- Hogy neked tetszik? Gyerünk!

Matyusa elámul a látványtól. Mindig lenyűgözte választottjának nőiesége és gátlástalansága, de ez a mostani ötlet, ez a hirtelen kitárulkozás túltesz mindenben.

– Mutasd, te mit tudsz! Áll még?

– Persze – s a férfi akaratlanul is rángatni kezdi nemi szervét.

– Nem úgy! Ide bele!

– Megyek! Na, várj csak, te kis, te kis... – szürcsöli Matyusa fogai között, s ballal megtámaszkodva a szemben lévő falon, letolt nadrággal előredől. Jobbjával beigazítja szerszámát, megfelelő lökőerőért hátranyomja hátsófelét...

Ekkor mozsárdurranással felérő robajjal becsapódik a mosdó külső ajtaja. Éktelen kappanhangon kezd kornyikálni valaki:

– Maga rééég nem lesz a világon, mikor ééén még mindig imádom, / mikor ééén még mindig jááárnék maga után...

A takarító nem tágít a mosdó előteréből. Énekel, köpköd, rángatja a le húzóláncokat.

– Oppardon! – mondja, mikor szembesül vele, hogy az egyik fülke foglalt. Rugdosás, csoszogás, aztán terjeszkedő kapadohányzag. Nyilvánvalóan már csak egy fülke kitakarítása hiányzik ahhoz, hogy teljesítse feladatát. Matyusa és Fenyicska egymáshoz szorulva, lehetetlen testhelyzetben gubbasztanak. A feleség jakutul (pedig leginkább csak álmodni szokott anyanyelvén), a férj magyarul sziszeg szitokszavakat. Nincs mit tenni, Matyusa összegombolkozik, és óvatosan kilép.

– Nézze, uram... emésztési ízé... problémáim vannak. Ne várjon rám. Jöjjön vissza később.

– Hé!

– Tessék?

– Maga az? Maga az! – és a férfi mosolygós ámulattal nézi jobbról, balról Matyusa arcát. – Az elvtárs. Rákosi apánk. A főtitkárvezér.

– Én vagyok, jóember. Vagyis, kedves elvtárs – s igyekszik átváltani egy sanzonénekes-sztár nyájás hangjára.

– Ma vagyok itt először, és kit fogok ki! Nem fogják otthon elhinni!

– Én vagyok. Teljes valómban.

– Nahát! Elutazik?

– Igen.

– Végleg?

– Nem. Csak gyógykezelésre. Meg egy kicsit pihenni. Rám fér.

– Aha... Azt hittem...

– Tehetek önért valamit?
– Hogy mit... Mindig, mindig arra vágytam... – és váratlanul megke-
ményedik a hangja.
– Egy autogramot?
– Mi a frásznak?
– Akkor mit szeretne?
– Arról álmodoztam... Amikor kolompérért álltunk sorban...
– Mi az a kolompér?
– Hogy bárcsak kiszúrhatnám a szemedet, kitephetném a beledet...
Vagy legalább úgy tökön rúghatnálak, hogy a tojásaid a szemedből ugor-
janak ki! Te szarjankó! Te...
Fenyicska, nem bírván tovább hallgatni, kilép, és húzza el a férjét.
– Hát ez a kirgiz kurva is itt van?! – rikkant a takarító.
Egy légiirányító érkezik, az fogja le támadójukat, akinek az üvöltését
még az épület elé érve is hallják:
– A tökét! A tökét! Szét akarom rúgni a tökét! Szét akarom...
Kigördül a kormánygép, a régi jó Li-2-es, és mellé áll egy fekete Pob-
jeda. Gerő száll ki belőle, Batával és Pirossal.
Gerőn ballonkabát van. Keze mélyen zsebeibe süllyesztve. Hinni lehet,
hogy revolvert fog kirántani, és pár pontos lövéssel megold egy Párton be-
lüli problémát. Gúnyos arcán látszik, tudja, hogy a két távozó erre gondol.
De csak papírlapot vesz elő. Széthajtja és szónokolni kezd:
– Kedves Rákosi elvtárs! Mától megkezded megérdemelt pihenésed...
Matyusa mérgesen leinti, és fellép a gördülő fémlépcsőre.
A gép a hirtelen emelkedésből barátságos brummogással kísért nyugodt,
lassú emelkedésbe vált. Egy feszültség oldódik. Kikapcsolják a biztonsági
öveket. Matyusa megkapja lába alá a sámlit, hogy kényelmesen üljön.
Matyusa repülőgépen ülve sokszor megjegyezte: nyilvánvalóan Magyar-
ország halad a leggyorsabban a szövetkezetesítés és a nagyüzemű mezőgaz-
dasági termelés elterjesztése területén, mivel az itthoni gabonátlák lát-
hatóan jóval kiterjedtebbek, mint a környező államokban lévők. Aztán egy
pilóta elmagyarázta neki, hogy az apró Magyarország felett vagy emelked-
nek vagy süllyednek, ezért biztosan alacsonyabban szállnak, mint a szom-
szédos államok fölött, s lentről minden nagyobbnek látszik. Az a pilóta
Recsken kötött ki. Később visszahozták, és oktató lett belőle.
– Most úgy érzem, soha többé nem fogom látni ezt az országot.
– Ne legyél te pesszimizst! – csillapítja férjét az asszony. – Ünnepelni fog
nép, ha jössz vissza.

– Vagy ha kinn maradok. Talán jobb is lenne kérni a teljes felmentésemet, és Kínában vagy a népi Koreában letelepedni, ahol még sokat adnának a tanácsaimért. Keleten született a proletár állam, és ott is fog újjászületni. Ott az emberek fejét nem zavarta meg évszázadokig a kispolgári szerzésvágy. Közép-Európában nyögvenyelősen mennek a dolgok. A Nyugatnak meg sosem lesz olyan szerencséje, hogy megtapasztalja a kommunizmust. Esetleg, ha a jobb élet reményében majd elkezdenek keletre vándorolni a tőkés államok munkástömegei, esetleg akkor ráébrednek, hogy változtatniuk kell. De addig még eltelik pár ötéves terv.

– Eszménk örökre van kitalálva. Ami múlik, nem késik!

– Fordítva.

– Tessék?

– Semmi. Nézz csak le! Látod azt a nagy templomot?

– Igen. Szeged?

– Nem. Nyárliget. A templom tényleg hasonlít a Szegedi Dómra.

– Nyárligeten voltál?

– Nem jutottam el. Nem is nagyon ismerem az itteni dolgokat. Egy híres nyomozóra emlékszem, akinek a megfigyelését az MGB átadta az ÁVH-nak. Schiffernek hívják. A ragadványneve Szindbád.

– Érdekes név. Araboknál élt?

– Nem. Szibériában. Hadifogolyként került ki, és nyomozó lett belőle. És még mondják, hogy olyan rossz soruk volt a táborokban a magyaroknak!

A Szibéria szóra Fenyában megint felébred a remény, hogy ha sokáig a Birodalomban maradnak, talán újra eljuthat Jakutföldre. Matyusával.

– Az ott a Tisza – mutat le a férfi. – Hamarosan szovjet területen leszünk. Talán a Tiszát sem látom többet. Három év kellett volna még, hogy elrendezem a dolgokat, megerősítem a demokráciát, és megtaláljam a méltó utódom. Akkor nyugodt szívvel távoznék. De most mi lesz a sok ezer gyermekkel, akiknek elvállaltam a keresztapaságát? Azok számítanak rám! Hm. Végül is van apjuk meg anyjuk, gondoskodjanak azok róluk – mondja Matyusa tettetett közönnyel, de ahogy a záhonyi átrakót, vagyis a határt meglátja, elérzékenyül. Dúdolni kezd: – Elindultam szép hazámból, édes kis Magyarországból. / Visszanéztem félutamból, szememből a könny kicsordul – és valóban kicsordul Matyusa könnye. És emiatt a Fenyicskái is.